

IU har lenge diskutert prinsippet om internasjonal deltagelse for funksjonshemmede. Innspill fra Terje Roel (presentert på IU-samling Lillestrøm august):

Internasjonal idrett for funksjonshemmede –

Hvorfor skal vi delta?

Av **Terje Roel**, Tidligere internasjonal utøver friidrett, Nestleder Sør-Trøndelag Idrettskrets, Medlem integreringsutvalget NIF, Medlem integreringsutvalget Norges Fri-idrettsforbund (NFIF), Prosjektleder Paralympics 2008 NFIF.

Historie

Internasjonal idrett for funksjonshemmede startet i Stoke Mandeville i England med International Stoke Mandeville Games i 1952. Det første ”Handicap-OL”, senere Paralympics, ble arrangert i Roma i 1960.

De skadegrupper som omfattes av Paralympics (Hovedsaklig Lammede, Synshemmede og CP) har opplevd en enorm økning i bredde og nivå fra 1960 til i dag. I Roma deltok 23 nasjoner med 400 utøvere, mens man antar at det i Beijing vil delta 150 nasjoner med 4000 utøvere. Det er tøffe kvalifiseringskrav for å få delta i Paralympics, og vi definerer dette som et toppidrettsarrangement. De tøffe kravene er en nødvendighet for å holde arrangementet på en akseptabel størrelse, og har bidratt til den enorme nivåhevingen.

Krav til utøverne

Funksjonshemmede som skal representere Norge skal ha de samme krav som andre toppidrettsutøvere. Følgende er en definisjon fra Johan Kaggestad i en blogg på tv2.no (redigert):

De som lykkes:

- Trener mye variert kvalitet og kvantitet.
- De slipper aldri basisen av syne.
- De er del av en god organisasjon.
- De har god målforståelse.
 - Dvs. har identifisert hvilke faktorer som påvirker resultatene.
- De har relevant atferd og holdninger.
 - Dvs. de organiserer livet, ernæring osv. til det å prestere topp.

Kaggestad skriver også:

Altfor mange jeg møter, enten de er på landslag eller konkurrerer på høyt plan, ofte med stor medieoppmerksomhet, er der "for the ride". De har det bra som de har det - hvorfor strekke seg unødig.

Når vi sender funksjonshemmede utøvere til internasjonale idrettsarrangement, skal vi ikke sende utøvere som er der ”for the ride”, men utøvere som gjennom hard, målrettet og tålmodig trening har kvalifisert seg til deltagelse. Hvis slike utøvere ikke finnes, lar vi heller være å sende utøvere.

Hvorfor skal funksjonshemmede delta internasjonalt?

Personlige motiver

Det er mange motiver for funksjonshemmede til å trene og drive idrett. Når det gjelder toppidrett, er tilleggsmotivene få – men viktige. For eksempel er økonomi ikke et motiv for en funksjonshemmet toppidrettsutøver, snarere tvert i mot. Derimot er selvrealisering like viktig som for andre topputøvere. I tillegg vil en funksjonshemmet toppidrettsutøver være selvstendig i mye større grad enn andre funksjonshemmede. Det å vite at man klarer seg på egen hånd på reiser, på hoteller og i forhold til andre kulturer gir en uvurderlig økning av selvtillit og selvfølelse.

Idrettens motiver

Topp og bredde henger sammen. For å få oppmerksomhet om idrett for funksjonshemmede, er en helt avhengig av medieomtale som man kun får i forbindelse med store internasjonale arrangement. Denne medieomtalen er en uhyre viktig hjelpemotor for å få rekruttering lokalt.

Idrettstinget vedtok enstemmig i 1996 å starte integreringsprosessen i norsk idrett. Dette er av andre kalt ”den største utfordringen i norsk idrett”. Norsk Idrettsbevegelse er Norges største frivillige organisasjon, og en betydelig samfunnsaktør. Jeg vil gå så langt som å si at integreringsprosessen er ”Den største utfordring i norsk organisasjonsliv”. En vellykket integreringsprosess vil ha ringvirkninger langt utover norsk idrett. Internasjonal deltagelse vil være en dokumentasjon og symbol på hvor langt norsk idrett generelt, og NFF spesielt, har kommet i arbeidet med å integrere funksjonshemmede.

Samfunnets motiver

De siste årene har folkehelse og idrett blitt knyttet sterkere opp mot hverandre. For funksjonshemmede gjelder dette i større grad. Bl.a. kan nevnes at lammede har 233 % større risiko for å pådra seg hjerte- og karsykdommer enn gjennomsnittsbefolkningen. Internasjonal deltagelse vil gi mer oppmerksomhet og større rekruttering, hvilket gir positive utslag på funksjonshemmedes helse.

Funksjonshemmede sliter med å få aksept som fullverdige arbeidstakere. Arbeidsmarkedet skriker etter mer arbeidskraft, likevel er kun 45,3 funksjonshemmede i arbeid mot 77,3 av arbeidsstyrken sett under ett (SSB 2008). Kun 6 % av arbeidsgiverne vil ansette en godt kvalifisert rullestolbruker, 4 % en synshemmet med førerhund (MMI 2007). Fordommer om funksjonshemmedes kapasitet er høyst sannsynlig årsaken til disse forhold. Oppmerksomhet rundt funksjonshemmedes prestasjoner på idrettsarenaen vil bidra til å bryte ned slike fordommer, samtidig som idretten får mulighet til å dokumentere sitt banebrytende arbeid innen integrering. Det er ikke så lett å avvise en rullestolbruker med at det er vanskelig å komme seg rundt i kontorlandskapet, når en vet at mange kjører maraton i rullestol under 1:30, og beste tid i verden for løpere på samme distanse er 2:04!

Undertegnede har vært til stede ved mange internasjonale mesterskap for funksjonshemmede de siste 30 år. Det har slått meg hvor stor sammenheng det er mellom levekår for funksjonshemmede i en nasjon, og nivå og bredde i idrett for funksjonshemmede. Internasjonale idrettsprestasjoner er rett og slett et barometer på hvordan det er å være funksjonshemmet i Norge. Ønsker vi å komme fra en nasjon som ikke har gode livsvilkår for funksjonshemmede?

Vedtak: IU slutter seg til innspillet og ber Forbundsstyret vedtak dette som prinsipp. Tilleggsbevilgninger må gjøres på bakgrunn av vedtak i FS.